

Carina, syn- och hörselinstruktör: Jag representerar dagens lyxtid

När det våras, och vinterns grus sopats bort från gatorna på Lidingö utanför Stockholm, kan det hända att du får se Carina Sjödin cykla i full fart på väg hem för att möta en av sina brukare. Eller kunder som det heter på Lidingö.

Sedan 2008 är Carina Lidingös syn- och hörselinstruktör, med det uttalade uppdraget att hjälpa de i kommunen som behöver hjälp med att hantera sina syn- och hörselproblem.

- Tidigare hade man haft en heminstruktör här, ett gammalt begrepp som fortfarande finns ute i landet. Men tjänsten lades ner, för att sedan återupstå som syn- och hörselinstruktör efter ett tryck från pensionärsföreningar och politiker som ville ha tillbaka den här funktionen.

Och Carina var som klippt och skuren för uppdraget. Hon är undersköterska i botten och hennes första jobb var på en ögonavdelning. Sedan jobbade hon ett tag inom hemsjukvården, men tröttnade på det tunga arbetet. - Jag ville helt enkelt se friska människor på jobbet, så jag sadlade om och blev postkassörska ett tag, innan jag fortsatte att utbilda mig. - Valet stod mellan arbetsterapeut och audionom, två utbildningar som jag tidigare sneglat på, och slumpen avgjorde: audionombildningen var den som jag först kom in på.

Carinas första jobb efter utbildningen var som

audionom på Södersjukhusets hörselklinik i Stockholm, och det kändes rätt med en gång. Efter att i några år arbetat som audionom för både barn och vuxna dök jobbet som heminstruktör på Lidingö upp.

- Här fick jag börja från noll, och kunde styra upp verksamheten, berättar Carina.

Carina började med att söka olika kurser, samlade kunskap där hon kom åt. Hon sökte upp andra kommuner som hade motsvarande funktioner och studerade hur de jobbade. Hela första halvåret hade Carina fokus på att kontakta olika aktörer i kommunen, personal på boenden, vårdpersonal och inte minst anställda inom hemtjänsten som mötte kunderna i sin hemmiljö.

- Det var också viktigt att sprida kunskapen om att jag fanns och att jag kunde göra hembesök eller ta emot på min mottagning. Carina ser sig själv som informatör i första hand, men också som en problemlösare på individnivå.

- Det är mycket förebyggande arbete, jag talar om vart man ska vända sig med olika problem. Det är både mina kunder och deras anhöriga

som hör av sig för att få råd, förstås, men en viktig del är att utbilda olika personalkategorier rent praktiskt hur de ska hantera olika hjälpmedel och vad de ska tänka på i mötet med syn- och hörselskadade personer. Carina är både hörsel- och syninstruktör, men övervägande delen av hennes ärenden handlar om hörselproblematik och kombinationen syn och hörselnedsättning.

- Det är mycket med det praktiska, hur syn/hörsel- hjälpmedlen ska hanteras och användas. Det är hörapparater som inte fungerar, plastslangar som behöver bytas, kontroll av vax i öronen, tips och råd om hur vardagen ska hanteras på bästa sätt. Jag har fullt upp, särskilt före midsommar och jul. Då går telefonen varm för då ska man träffa sina släktingar och då måste allt fungera på topp.

- Jag kan också lotsa vidare till olika ställen. Ibland får jag hjälpa till att ringa eller till och med följa med på besök till hörselklinik eller vid kontakter med andra myndigheter.

- Tanken är att jag ska hjälpa mina kunder att kunna leva ett så normalt, självständigt och

aktivt liv som möjligt.

Det svåra för Carina är att hålla sig à jour med all utveckling och alla nya rön.

- Jag har tappat fortbildningsbiten i och med att jag inte är på någon klinik. Här är jag ju ensam i min funktion. Jag tillbringar därför en hel del tid med att söka på internet, och ibland har vi länsträffar bland kollegor där vi utbyter erfarenheter och vidareutbildar oss.

- Det är inspirerande att träffa andra som arbetar med samma sak som en själv.

Men det som är mest inspirerande är mötet med människor, tycker Carina.

- Där är det jag som får anpassa mig, det blir lite ombytta roller. Framförallt gäller det våra äldre kunder, de är lite förlorare i det här, de har inte alltid hängt med i den nya tekniken överhuvudtaget. Ibland kan de bli hänvisade att hitta information på datorn, som de inte har, eller så ska de trycka på än den ena än den andra knappen när de ringer olika myndigheter. En del gråter alldeles förtvivlade för att de inte kan knäcka dagens tekniska koder.

- Där får jag anpassa min information till

den som jag har framför mig, det är väldigt utmanande och det kan ta tid. Alla kan ju inte ta till sig en tjock instruktionsbok utan det blir att träna, visa och träna igen.

- Man kan säga att jag som heminstruktör representerar en ny sorts lyx, lyxen att ha tid och att kunna bjuda på den. Jag har mycket tålmod och det är viktigt.

Ett besök av Carina kan ta allt mellan en och halvannan timme. Carina har inte den tidspressen, hon är väldigt noga med att betona att det är kvalitet som gäller, inte kvantitet. Skulle kvantitet få styra skulle hon kanske behöva gå tillbaka en gång till och det lönar sig inte i längden.

- Jag sitter gärna och pratar lite, uppmuntrar och hjälper till med att lotsa in till den nya tekniken. Den är ju fantastisk när den kopplas rätt, även om den kan vara komplicerad att förstå och koppla in på egen hand.

Allt behöver dock inte vara så komplicerat för att göra stor skillnad. Det fanns en dam på ett servicehus där personalen inte hade tagit tag i det här att hon skulle till en hörselmottagning

igen. Hon kunde inte ta sig ur sängen och hon hörde inte med de hörapparater hon hade. Så hon meddelade sig till omgivningen via skrivna lappar.

Några anhöriga fick reda på att Carina fanns, kontaktade henne och undrade om det fanns något att göra. De hade själva funderat på att köpa en griffeltavla.

- Jag gick dit och tog med mig en samtalsförstärkare. Det var inga problem att prata med henne, bara vi fick upp rätt volym. Förstå vilken lycka det var för de anhöriga, och alla andra på boendet, för att inte tala om för damen själv!

- Hon kunde ju vara med i samtalen på ett helt annat sätt, när hon slapp att skriva ner allt på enahanda lappar.

- Det är sådana möten och händelser som fyller vardagen och gör att jag älskar mitt arbete som syn- och hörselinstruktör. - Och jag har många sådana minnesskatter i mitt hjärta.

Text: Anders Arhammar / Foto: M. Bibow